

VENDIM
Nr. 28, datë 22.5.2015

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Sokol Berberi	anëtar i	“	“
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 12.2.2015, mori në shqyrtim, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 72/39 Akti që i përket:

KËRKUES: Shoqëria “Ylberi” sh.p.k.

SUBJEKT I INTERESUAR: Astrit Vata

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtueshme me Kushtetutën, i vendimeve nr. 71, datë 8.2.2010, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Dibër; nr. 686, datë 25.3.2011, të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 00-2014-2236 (433), datë 3.7.2014, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

Pezullimi i ekzekutimit të vendimit nr. 686, datë 25.3.2011, të Gjykatës së Apelit Tiranë, i lënë në fuqi me vendimin nr. 00-2014-2236 (433), datë 3.7.2014, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 131/f dhe 134/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe nenet 27 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes, Vitore Tusha, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, që është shprehur për pranimin e kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuar, si subjekt që ushtron aktivitet në fushën e kërkimeve minerare, ka fituar të drejtën e shfrytëzimit të një miniere të ndodhur afër Krastës, në Bulqizë, mbi bazën e lejes minerare nr. 484, datë 2.8.1999, të miratuar nga Ministria e Industrisë dhe Energjisë (*sot Ministria e Zhvillimit, Ekonomisë dhe Industrisë*).

2. Subjekti i interesuar është pronar i një sipërfaqeje kullote 29 313 m² në fshatin Gjon të komunës Martanesh në rrethin Bulqizë, të cilën e ka blerë nga pronari Gj.V. me kontratën e shitblerjes nr. rep.3520, nr. kol.532/2, datë 11.8.2008. Origjina e pronës në fjalë buron nga vendimi nr. 59, datë 18.8.2000, i Komisionit të Kthimit dhe Kompensimit të Pronave (KKKP-ja) Bulqizë, në bazë të të cilit sipërfaqja e tokës i është kthyer ish-pronarit, që e ka regjistruar pasurinë në emër të tij në Zyrën e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme Bulqizë me nr. 6 hipoteke, datë 9.4.2009, nr. pasurie 703, zona kadastrale 1754, me kufizimet përkatëse.

3. Duke pretenduar se kërkuar ka uzurpuar një pjesë të pronës së tij, duke hedhur mbetjet minerare, subjekti i interesuar i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Dibër me kërkesëpadi me

objekt “... Ndërprerjen e punimeve të palës së paditur brenda sipërfaqes së pronës; pushimin e cenimit të pronësisë nga pala e paditur; detyrimin e palës së paditur që t’i shpërblejë dëmin e shkaktuar në shumën 134 560 00 lekë”. Në këtë proces gjyqësor kërkuesi ka paraqitur kundërpadi, duke kërkuar “... pavlefshmërinë absolute dhe anulimin e vendimit të KKKP-së Bulqizë, nr 59, datë 18.8.2000; pavlefshmërinë absolute të veprimeve të regjistrimit në ZRPP të viteve 2000, 2008 dhe 2009; pavlefshmërinë e kontratës së shitjes nr. 3520 rep., nr. 532/2kol, datë 11.8.2008, si dhe pavlefshmërinë e aktmarrëveshjes nr. 3521 rep., nr. 533/1, datë 18.8.2008”.

4. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Dibër, në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, me vendimin nr. 71, datë 8.2.2010, ka vendosur pranimin e padisë dhe rrëzimin e kundërpadisë, duke e nxjerrë jashtë juridiksionit gjyqësor kërkimin për anulimin e vendimit të KKKP-së Bulqizë, me argumentin se “... në rastin në gjykim, pala e paditur kundërpaditëse nuk ka ezauruar ankimin administrativ tek organi më i lartë administrativ kundër vendimit të KKKP-së Bulqizë. Kemi të bëjmë me kundërshtim të një akti administrativ dhe që këto akte të kundërshtohen në rrugë gjyqësore duhet që në fillim të goditen në rrugë administrative ...”.

5. Kërkuesi ka paraqitur ankim të veçantë në Gjykatën e Lartë, kundër vendimit të mësipërm, dhe, po ashtu, ankim në Gjykatën e Apelit Tiranë kundër pranimin të padisë së paditësit.

6. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, pasi ka marrë në shqyrtim ankimin e veçantë, me vendimin nr. 00-2010-742 (07), datë 4.5.2010, ka vendosur prishjen e vendimit nr. 71, datë 8.2.2010, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Dibër për pjesën që ka vendosur të nxjerrë jashtë juridiksionit gjyqësor kërkimin e kundërpadisë që lidhej me anulimin e vendimit të KKKP-së Bulqizë dhe dërgimin e çështjes në atë gjykatë për vazhdimin e gjykimit me tjetër trup gjykues.

7. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Dibër, me vendimin nr. 610, datë 9.11.2011, ka vendosur pushimin e gjykimit të çështjes civile si një padi që nuk mund të ngrihet.

8. Mbi ankimin e kërkuesit, Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 215, datë 1.3.2012, ka vendosur prishjen e vendimit civil nr. 610, datë 9.11.2011, me argumentin se referimi te neni 468 i KPC-së është kompetencë e Gjykatës së Apelit, dhe dërgimin e çështjes për rigjykim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, nisur nga vendndodhja e AKKP-së. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 5719, datë 23.5.2013, ka vendosur pushimin e gjykimit. Ky vendim është bërë objekt gjykimi në Gjykatën e Apelit Tiranë, proces i cili, sipas vërtetimit nr. 2567 prot., datë 22.9.2014, lëshuar nga kancelari i Gjykatës së Apelit Tiranë, është në proces gjykimi.

9. Për sa i përket ankimit të zakonshëm, Gjykata e Apelit Tiranë, pasi ka marrë në shqyrtim ankimin e paditësit, me vendimin nr. 686, datë 25.3.2011, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 71, datë 8.2.2010, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Dibër.

10. Gjykata e Lartë, pasi ka marrë në shqyrtim në seancë gjyqësore rekursin e paraqitur nga kërkuesi dhe Avokatura e Shtetit, me vendimin nr. 00-2014-2236 (433), datë 3.7.2014, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 686, datë 25.3.2011, të Gjykatës së Apelit Tiranë.

II

11. **Kërkuesi** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese në datën 30.9.2014, duke pretenduar cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor gjatë proceseve gjyqësore të zhvilluara në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm. Argumentet e parashtruara në mënyrë të përmbledhur janë:

11.1 Është cenuar *parimi i gjykimit të çështjes nga një gjykatë kompetente e caktuar me ligj*, pasi Gjykata e Rrethit Gjyqësor Dibër e ka gjykuar çështjen me një gjyqtar të vetëm, ndërkohë që padia, vlera e së cilës ishte mbi 20 milionë lekë, duhej gjykuar nga tre gjyqtarë, në referim të nenit 35 të Kodit të Procedurës Civile (KPC-ja).

11.2 Është cenuar *parimi i sigurisë juridike*, sepse gjykata, në kundërshtim me ligjin, ka vendosur nxjerrjen e disa kërkimeve të objektit të kundërpadisë jashtë juridiksionit gjyqësor, fakt i cili është konstatuar edhe nga Gjykata e Lartë, e cila, me vendimin nr. 00-2010-742 (207), datë 4.5.2010, ka vlerësuar se vendimi gjyqësor cenon të drejtën për një proces të rregullt ligjor.

11.3 Kërkimet e padisë dhe kundërpadisë e kanë zanafillën në vendimin nr. 59, datë 18.8.2000, të KKKP-së Bulqizë, i cili nuk është vënë në diskutim gjatë gjykimit të padisë, duke qenë se ishte objekt gjykimi në një proces tjetër. Ndërkohë, kërkuesi disponon një vendim të formës së prerë, efektet e të cilit nuk mund të vihen në diskutim, dhe, po ashtu, ka ende një proces gjyqësor të papërfunduar, rezultati i të cilit është i paragjykuar si pasojë e mosgjykimit të pretendimeve njëkohësisht dhe rrëzimit të një pjese të pretendimeve.

11.4 Objekti i padisë nuk mund të ishte padia mohuese *“pushimi i cenimit të pronësisë”*, sepse kjo padi kërkon që pronari të mos jetë zhveshur nga posedimi. Ndërkohë, në rastin konkret, paditësi nuk e ka poseduar për asnjë çast pronën e pretenduar, e cila prej 15 vitesh posedohet në mënyrë të ligjshme nga shoqëria “Ylberi” sh.p.k. Në këtë kuptim, paditësi fillimisht duhet të kërkonte anulimin e lejes minerare dhe më pas t’i drejtohej gjykatës.

11.5 Po ashtu, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Dibër e ka gjykuar veçmas padinë, duke u shprehur në përfundim të procesit gjyqësor edhe për kundërpadinë, edhe pse ajo ka qenë objekt i një procesi tjetër, i cili ende nuk ka përfunduar. E njëjta situatë paligjshmërie ka vijuar edhe në Gjykatën e Lartë, e cila edhe pse në seancën gjyqësore të datës 13.2.2014, ka vendosur shtyrjen e gjykimit deri në dhënien e vendimit të Gjykatës së Apelit mbi objektin kryesor të kundërpadisë, në seancën e datës 3.7.2014, vijoi gjykimin dhe në përfundim u shpreh edhe për kërkimet e tjera të kundërpadisë, të cilat ishin duke u shqyrtuar në një gjykim të ndryshëm dhe si të tilla nuk mund të merreshin në shqyrtim njëkohësisht nga dy gjykata.

11.6 Kundërshtimi i titullit është padi kryesore, për këtë arsye procesi gjyqësor në Gjykatën e Apelit Tiranë dhe në Gjykatën e Lartë duhet të ishte pezulluar për aq kohë sa të përfundonte gjykimi mbi titullin e pronësisë. Duke qenë se kërkimet e tjera janë rrjedhojë e kërkit kryesor, gjykatat nuk mund të jepnin përgjigje në mënyrë të veçantë, pasi një procedim i tillë bie ndesh me nenin 55 të KPC-së dhe vendimet unifikuese nr. 901/2000 dhe nr. 5/2012 të Gjykatës së Lartë.

11.7 Është cenuar *parimi i barazisë së armëve dhe i kontradiktoritetit*, sepse gjatë gjykimit të çështjes Gjykata e Lartë ka përdorur dy standarde në lidhje me trajtimin e kërkesave të mbrojtësve të palëve për shtyrjen e gjykimit. Ndërkohë që ka pranuar kërkesën e mbrojtësit të subjektit të interesuar A.V., duke shtyrë seancën gjyqësore të datës 13.2.2014, Gjykata e Lartë ka refuzuar kërkesën e mbrojtësit të kërkuesit, të paraqitur në datën 3.7.2014, duke vijuar gjykimin në mungesë. Për rrjedhojë, Gjykata e Lartë ka mbajtur qëndrim të njëanshëm ndaj kërkuesit, duke i mohuar atij të drejtën për të marrë pjesë në gjykim, për t’u dëgjuar dhe për të paraqitur argumentet në kundërshtim të pretendimeve të palës tjetër.

11.8 Është cenuar *standardi i arsytimit të vendimit gjyqësor*, sepse gjykatat i referohen vendimit nr. 59/2000 të KKKP-së Bulqizë, ndërkohë që nuk bëjnë të ditur faktin që ky vendim është objekt i një gjykimi tjetër të papërfunduar ende. Gjykatat pasqyrojnë fakte jo të vërteta në lidhje me lejen minerare, duke e vlerësuar atë si të përfunduar në vitin 2009, ndërkohë që nuk marrin parasysh faktin që leja është rinovuar edhe për 10 vjet, duke e shtyrë vlefshmërinë e saj në vitin 2019.

11.9 Gjykata e Lartë kishte detyrimin të mos lejonte shkelje të tilla dhe të riparonte ato që ishin kryer në Gjykatën e Apelit, duke e kthyer çështjen për rigjykim ose duke pezulluar gjykimin.

12. ***Subjekti i interesuar Astrit Vata*** ka përsëruar me shkrim si vijon:

12.1 Pretendimi i kërkuesit për cenimin e parimit të gjykatës së caktuar me ligj është i pabazuar, pasi pala paditëse nuk e ka kundërshtuar në seancën përgatitore gjykimin e çështjes nga një gjyqtar i vetëm. Për më tepër argumentet e parashtruara nga kërkuesi kanë të bëjnë me analizën e provave dhe jo me garancitë e procesit të rregull ligjor.

12.2 Edhe pretendimi për cenimin e sigurisë juridike është i pabazuar, për faktin se gjykatat e të tria shkallëve u kanë dhënë përgjigje pretendimeve të kërkuesit dhe nuk mund të refuzonin gjykimin e padisë me argumentin se kundërpadia ishte objekt i një procesi tjetër gjyqësor.

12.3 Në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit gjatë procesit gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë, prapësohet se ky gjykim është zhvilluar sipas rregullave të përcaktuara në nenin 481 dhe vijues të KPC-së. Për sa kohë Gjykata e Lartë u ka dhënë

kohë të mjaftueshme palëve në proces, pretendimi është i pabazuar.

12.4 I pabazuar është edhe pretendimi për mosrespektimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, sepse të tria gjykatat kanë pasqyruar analizën e provave dhe të kërkrimeve procedurale, duke dhënë vendime të arsyetuara.

III

Për kërkesën e pezullimit të zbatimit të vendimit gjyqësor

13. Mbledhja e Gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese, përpara seancës mbi bazë dokumentesh, mori në shqyrtim kërkesën për pezullimin e zbatimit të vendimit nr. 686, datë 25.3.2011 të Gjykatës së Apelit Tiranë, i lënë në fuqi me vendimin nr. 00-2014-2236 (433), të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë. Në kuptim të nenit 45, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, ajo vendosi rrëzimin e kërkesës për pezullim, për arsye se nuk ndodhej para kushteve të parashikuara në këtë dispozitë.

IV

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuarit

14. Gjykata, paraprakisht, konstaton se kërkuarisi është person juridik dhe si i tillë, bazuar në jurisprudencën kushtetuese, ai mund të jetë subjekt i të drejtave dhe lirive kushtetuese në nivel të kufizuar “*për atë që sa përputhet me qëllimet e përgjithshme të këtyre personave dhe me thelbin e këtyre të drejtave, lirive dhe detyrimeve*”, në kuptim të nenit 16, pika 2, të Kushtetutës. Disa nga këto liri dhe të drejta nuk është e mundur t’i atribuohen një personi juridik, për shkak të thelbit të tyre ose qëllimit për të cilin ligji i ka dhënë jetë personit juridik. Për sa u përket të drejtave të tjera, personi juridik mund të jetë subjekt i tyre në atë masë dhe në atë kuptim që ato lehtësojnë gëzimin e plotë të këtyre të drejtave dhe lirive për individët (*shih vendimin nr. 19, datë 9.7.2009, të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Në vlerësimin e legjitimitimit të personave juridikë, Gjykata bazohet në të njëjtat elemente që merren në konsideratë për legjitimitimin e individëve, në referim të neneve 131, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “g” dhe pika 2, të Kushtetutës. Në këtë kuptim, kërkuarisi, shoqëria “Ylberi” sh.p.k., mund të vërë në lëvizje juridiksionin kushtetues për çështje që lidhen me interesat e tij, kur pretendon se i janë cenuar të drejtat kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike. Kërkesat për shkeljen e të drejtave kushtetuese paraqiten jo më vonë se 2 vjet nga konstatimi i shkeljes, rregull ky i parashikuar nga neni 30, pika 2, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

16. Në vështrim të standardeve të mësipërme dhe bazuar në rrethanat e çështjes, Gjykata vlerëson se kërkuarisi i përmbush kriteret për legjitimitimin *ratione personae*, pasi pretendimet e tij përfshihen në rregullimin kushtetues të neneve 131/f dhe 134/g të Kushtetutës dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit 2-vjeçar.

17. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata konstaton se për sa i përket pretendimit se çështja duhet të gjykohej nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Dibër me tri gjyqtarë, pasi vlera e padisë ishte mbi 20 milionë lekë, kërkuarisi nuk legjitimohet të vërë në lëvizje juridiksionin kushtetues. Ky pretendim nuk është ngritur nga kërkuarisi në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë, për rrjedhojë, në referim të nenit 131/f të Kushtetutës, ai nuk i ka shteruar mjetet juridike në dispozicion.

18. Nga ana tjetër, Gjykata çmon se kërkuarisi legjitimohet për vënien në lëvizje të juridiksionit kushtetues vetëm për pretendimet për cenimin e parimit të sigurisë juridike, parimit të barazisë dhe kontradiktoritetit dhe të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor.

B. Për pretendimin e cenimit të parimit të sigurisë juridike

19. Kërkuarisi ka pretenduar se gjykatat nuk mund t’i jepnin përgjigje në mënyrë të veçantë

kërkimeve të padisë dhe kundërpadisë, për faktin se ato e kanë zanafillën në vendimin nr. 59, datë 18.8.2000, të KKKP-së Bulqizë. Në kushtet kur gjykatat e zakonshme i kanë vlerësuar të pabazuara kërkimet e padisë dhe për sa kohë ligjshmëria e vendimit nr. 59, datë 18.8.2000, të KKKP-së Bulqizë është ende objekt i një procesi gjyqësor të papërfunduar, rezultati i këtij procesi është i paragjykuar dhe si i tillë cenon sigurinë juridike.

20. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se në rastin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë, siguria juridike nënkupton që, kur gjykata ka vendosur përfundimisht për një çështje, vendimi i saj nuk duhet të vihet në dyshim. Pra, kur vendimi ka marrë formë të prerë ai është i detyrueshëm për palët, trashëgimtarët e tyre, për personat që tërheqin të drejta nga palët, për gjykatën që ka dhënë vendimin dhe për të gjitha gjykatat dhe institucionet e tjera. Asnjë gjykatë nuk mundet të gjykojë sërish të njëjtën padë kundrejt të njëjtave palë (*shih vendimin nr. 23, datë 8.6.2007, të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Në rastin konkret Gjykata konstaton se kërkuesi, duke pretenduar pavlefshmërinë absolute të vendimit nr. 59/2000 të KKKP-së Bulqizë dhe anulimin e tij, ka paraqitur kundërpadi në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Dibër. Kjo e fundit ka vendosur nxjerrjen jashtë juridiksionit gjyqësor të kërimit për pavlefshmërinë absolute të vendimit të KKKP-së Bulqizë, por pas ankimit të veçantë të ushtruar nga kërkuesi në Gjykatën e Lartë dhe vlerësimit të tij si të bazuar, kërkimi mbi kundërpadinë është bërë sërish objekt i shqyrtimit gjyqësor në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Dibër me një tjetër trup gjykues. Gjykata, po ashtu, vëren se kundërpadia është gjykuar në një proces gjyqësor të veçantë nga procesi i shqyrtimit të padisë kryesore dhe nuk ka përfunduar ende.

22. Gjykata, duke i vlerësuar rrethanat e çështjes konkrete nën dritën e qëndrimit të jurisprudencës kushtetuese mbi parimin e sigurisë juridike në rastin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë, arrin në përfundimin se pretendimet e kërkuesit nuk janë ngritur në nivel kushtetues, për faktin se ai nuk ka arritur të argumentojë se në çfarë mënyre ndarja e proceseve gjyqësore dhe shqyrtimi i padisë dhe i kundërpadisë në dy procese të veçanta cenon parimin e sigurisë juridike.

23. Për arsyet e mësipërme, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuesit për cenimin e parimit të sigurisë juridike është i pabazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit në procesin në Gjykatën e Lartë

24. Kërkuesi, gjithashtu, ka pretenduar se gjatë procesit gjyqësor në Gjykatën e Lartë është cenuar parimi i barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, për faktin se Kolegji Civil nuk ka pranuar kërkesën e mbrojtësit të kërkuesit për shtyrjen e seancës gjyqësore, ashtu siç ka ndodhur në rastin kur kjo kërkesë është paraqitur nga mbrojtësi i subjektit të interesuar. Për rrjedhojë, ky qëndrim i njëanshëm i Kolegjit Civil, i ka mohuar kërkuesit të drejtën për të marrë pjesë në gjykim, për t'u dëgjuar dhe për të paraqitur argumentet në kundërshtim të pretendimeve të palës tjetër.

25. Gjykata ka tashmë një praktikë të konsoliduar, sipas së cilës në procesin civil parimi i barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit kërkon që secilës palë në gjykim t'i jepet një mundësi e arsyeshme për të paraqitur pretendimet e veta, sipas kushteve të cilat nuk e vendosin në disavantazh ndaj kundërshtarit. Secila palë duhet të ketë mundësi që të komentojë mbi të gjitha provat ose parashtrimet e paraqitura, me qëllim që të ndikojë në vendimarrjen e gjykatës (*shih vendimet nr. 34, datë 25.7.2011 dhe nr. 39, datë 18.7.2012, të Gjykatës Kushtetuese*).

26. Gjykata, referuar akteve të administruara në dosjen gjyqësore, konkretisht procesverbaleve të seancave gjyqësore të zhvilluara në Gjykatën e Lartë, paraprakisht konstaton se vërehen diferenca kohore të dukshme midis tyre. Në seancën e datës 21.3.2013, Kolegji Civil ka pranuar kërkesën e administratorit të shoqërisë "Ylberi" sh.p.k. për shtyrjen e seancës, duke vendosur lajmërimin me shpallje. Seanca e radhës është zhvilluar në datën 13.2.2014, ku kërkesa për shtyrje është paraqitur nga subjekti i interesuar, e cila përsëri është pranuar nga Kolegji Civil, që ka vendosur shtyrjen e seancës dhe lajmërimin me shpallje. Në seancën e tretë të datës 3.7.2014, kërkuesi ka kërkuar përsëri shtyrjen e seancës gjyqësore me argumentin se ndodhej në një gjykim tjetër, por Kolegji Civil, duke mos e konsideruar këtë kërkesë si

shkak ligjor, ka vendosur mospranimin e saj. Në këtë seancë ka qenë i pranishëm vetëm përfaqësuesi i Avokaturës së Shtetit, i cili, ashtu si edhe kërkuesi, ka pretenduar prishjen e vendimeve dhe kthimin e çështjes për rigjykim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Dibër.

27. Në vështrim të sa më sipër, Gjykata, nisur nga karakteristikat e gjykimit në Gjykatën e Lartë sipas nenit 483 të KPC-së dhe bazuar në faktin se Kolegji Civil i ka pranuar kërkesat për shtyrje të seancave gjyqësore të paraqitura respektivisht nga mbrojtësit e palëve ndërgjyqëse, vlerëson se kërkuesi kishte pasur kohë të mjaftueshme në dispozicion për të përjashtuar çdo shkak që mund ta pengonte atë në respektimin e detyrimit për të qenë i pranishëm në seancë gjyqësore. Po ashtu, duke marrë në konsideratë edhe detyrimin kushtetues të Gjykatës të Lartë për të garantuar në çdo rast zhvillimin e proceseve gjyqësore brenda afateve të arsyeshme, Gjykata arrin në përfundimin se pretendimi i kërkuesit për cenimin e barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit, si rezultat i mospranimit të kërkesës për shtyrjen e seancës gjyqësore për herë të dytë, është i pabazuar.

D. Për pretendimin e mosrespektimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor

28. Kërkuesi ka pretenduar, gjithashtu, se Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka cenuar standardin kushtetues të arsyetimit të vendimit, pasi nuk ka pasqyruar fakte që kishin lidhje me çështjen ose i ka pasqyruar në mënyrë të shtrembëruar.

29. Gjykata ripohon se e drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142/1 të Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Funksioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimet nr. 8, datë 28.2.2012; nr. 8, datë 16.3.2011; nr. 25, datë 10.6.2011 dhe nr. 38, datë 30.12.2010, të Gjykatës Kushtetuese*).

30. Në jurisprudencën kushtetuese mbizotëron qëndrimi se vendimi duhet të mbështetet vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe duhet të përmbajë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Vendimi mund të kontrollohet nga një gjykatë më e lartë sipas procedurave përkatëse dhe, që kjo të jetë e mundur, duhet bërë arsyetimi i vendimit, në të cilin gjyqtari tregon me qartësi faktet dhe ligjin e zbatueshëm, të cilat e kanë çuar në bërjen e një zgjedhjeje ndërmjet disa mundësive. Vendimet gjyqësore që japin gjykatat e të gjitha niveleve në përfundim të gjykimit, përbëjnë aktin procedural kryesor të të gjithë procesit gjyqësor. Ato përmbledhin dhe finalizojnë përfundimisht qëndrimet që mban gjykata lidhur me çështjen në gjykim (*shih vendimet nr. 8, datë 16.3.2011; nr. 23, datë 4.11.2008; nr. 11, datë 2.4.2008 dhe nr. 7, datë 9.3.2009, të Gjykatës Kushtetuese*). Vendimi gjyqësor në çdo rast duhet të jetë logjik, i rregullt në formë dhe i qartë në përmbajtje. Në tërësinë e tij ai duhet konsideruar si një unitet, në të cilin pjesët përbërëse janë të lidhura ngushtësisht mes tyre. Ato duhet të jenë në shërbim dhe funksion të njëra-tjetrës. Argumentet e pjesës arsyetuese duhet të jenë të bazuara dhe të lidhura logjikisht, duke respektuar rregullat e mendimit të drejtë. Ato duhet të formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, i cili përjashton çdo kundërthënie ose kontradiksion të hapur apo të fshehtë. Këto argumente duhet të jenë, gjithashtu, të mjaftueshme për të mbështetur dhe për të pranuar pjesën urdhëruese. Konkluzionet e pjesës arsyetuese duhet të bazohen jo vetëm në aktet ligjore, por edhe në parimet dhe rregullat që karakterizojnë mendimin e shëndoshë e logjik (*shih vendimet nr. 20, datë 13.4.2012 dhe nr. 38, datë 30.12.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Sidoqoftë, detyrimi për arsyetimin e vendimit gjyqësor nuk mund të interpretohet sikur kërkohet arsyetim i detajuar për çdo pretendim të palëve ndërgjyqëse, por ai varet nga natyra e vendimit në fjalë (*shih vendimin nr. 36, datë 26.7.2011, të Gjykatës Kushtetuese*). Zbatimi i këtij parimi është vlerësuar nga Gjykata rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre (*shih vendimin nr. 3, datë 23.1.2014, të Gjykatës Kushtetuese*).

32. Gjykata rithekson se nuk është detyrë e saj të analizojë provat dhe faktet ku është bazuar gjykata për zgjidhjen e çështjes së themelit. Kjo mbetet detyrë funksionale e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Në aspektin e kontrollit kushtetues, Gjykata verifikon nëse arsyetimi i vendimit gjyqësor i ka plotësuar ose jo kriteret e përcaktuara më sipër, të cilat garantojnë të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Në vlerësimin e Gjykatës nuk mjafton që arsyetimi të jetë formalisht i pranishëm në kuptimin grafik dhe strukturor, pasi kjo do ta bënte atë thjesht fiktiv. Arsyetimi duhet domosdoshmërisht të plotësojë kriteret minimale ligjore të përcaktuara dhe të mos ketë të meta të tilla serioze që cenojnë standardin e vendimit gjyqësor të arsyetuar (*shih vendimin nr. 55, datë 18.12.2012, të Gjykatës Kushtetuese*).

33. Në rastin konkret, Gjykata konstaton se argumentet e parashtruara nga kërkuesi kanë të bëjnë me analizën e provave dhe të fakteve ku janë bazuar gjykatat e zakonshme për zgjidhjen e themelit të çështjes. Nisur nga natyra ligjore e këtyre argumenteve, Gjykata çmon se vlerësimi i tyre mbetet detyrë funksionale e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm.

34. Në këtë kuptim, Gjykata çmon se vendimi i Kolegji Civil të Gjykatës së Lartë i plotëson kriteret e përcaktuara nga jurisprudenca kushtetuese dhe nuk ngre dyshime mbi cenimin e standardit kushtetues të arsyetimit të vendimit gjyqësor. Për këto arsye, pretendimi i kërkuesit është i pabazuar.

35. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e parashtruara nga kërkuesi, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, janë të pabazuara.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131, shkronja “P”, dhe 134, pika 1, shkronja “g”, të Kushtetutës, si dhe neneve 72 dhe 77, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi, Vladimir Kristo, Gani Dizdari, Fatmir Hoxha, Altina Xhoxhaj, Vitore Tusha, Fatos Lulo, Besnik Imeraj